

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput VIII. Requisite ad acquisitionem dominii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

tes alimema, & quibus regantur, his conveni simus. Rationem Apostolus immediate subiungit: *Nam qui volunt divites fieri, incidunt in tentationem, & in laqueum diaboli, & desideria multa inutilia & nociva, qua mergunt homines in interitum, & perditionem. Radix enim omnium malorum est cupiditas.* Imprimis incidunt in multas peccandi occasiones (quæ laquei sunt diaboli) peccandi utique per avaritiam, immisericordiam in pauperes, &c. Et in desideria multa inutilia & nociva; quia desideria illa sine fine congregandi non solum inutilia sunt ad salutem, sed & nociva; quatenus (Evangelio teste) sunt instar spicarum suffocantium verbum Dei, illudque sine fructu efficientium. Ac per hoc desideria illa mergunt homines in interitum æternum, & in æternam perditionem. Quia ut plurimum eoque crescunt, ut homo de terrenis & temporalibus bonis magis sollicitus sit, quam de caelestibus & æternis. Et ideo Marci 10. Dominus ait: *Facilius est camelum per foramen acus transire, quam divitem intrare in regnum Dei.*

74 Sed & Luc. 14. 33. *Qui (effectivè salutem) non renuntiat omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus*, adeoque nec intrare in regnum Dei. Cum ista verò renuntiatione (quam Christianus quisque profitetur in suo baptisinate) non fiat cupiditas sine fine possessiones augendi. Non fiat etiam divitiarum usus, taliter moderatus, ut superfluum illarum in pauperes distribuatur, uti sub mortali præceptum esse, plurimis S. Scripturæ testimoniis probavimus, ubi de elemosyna.

75 Et hinc præceptum istud tam vehementer inculcant sancti Patres, ut dicant, divites superfluum suorum non esse proprietarios, sed solum dispensatores, esseque injustos, dum ea sibi retinent. Ita S. Basiliius homil. 6. in avaros, Chrysostomus homil. 2. de Lazaro, Ambrosius serm. 8. & lib. de Naboth cap. 12. Hieronymus epist. 15. ad Hedibiam, Augustinus homil. 47. inter 50. in Psal. 147. & serm. 15. de divers. cap. 2. Leo Magnus serm. 5. de Collecta. Gregorius Magnus de cura Pastor. p. 3. admonit. 22. Isidorus lib. 3. de sum. bon. c. 63. Salvi-
76 vianus in tract. de hac materia. Quorum tamen hac de re sententiæ non sic intelligendæ sunt, quasi res, quas ex patrimonio, vel mercatura iusta adepti sunt, reverà non sint eorum, quoad veri nominis proprietatem, sed sic ut quantum ad usum non solum esse debeant eorum, sed etiam aliorum, qui eis sustentandi sunt ex eo quod eis superfluit, uti S. Thomas ait 2. 2. q. 32. a. 5. ad 2. Unde dum etiam laudati Patres aiunt, divites solum esse dispensatores dictorum superfluum, eo sensu intelligendum non est, quasi solum se habeant velut dispensatores alicujus foundationis in pauperes applicandæ, vel sicut Clerici dispensatores sunt superflui bo-

78 norum ecclesiasticorum; sed hoc sensu, quod superfluum suorum non habeant dominium absolutum, & illimitatum; quasi nempe de iis in quoscumque usus pro libitu disponere possint; sed divino & naturali iure restrictum ad usum per divinam Scripturam & sanctos Patres expressum. Quod quia divitibus ut plurimum difficillimè persuadetur, ob occultè regnantem in corde ipsorum avaritiam, seu immoderatam amplius & amplius habendi cupiditatem, ambitionemque, hinc est quod Christus Matth. 19. usque adeo exaggeret difficultatem divitum intrandi in regnum caelorum: utpote in quod non intrant, nisi Christi discipuli, nisi proinde qui sic affectu renuntiant omnibus quæ possident, ut animo pauperes sint, id est tales, ut si possideant divitias, ab eis taliter non possideantur, ut iis servire malint, quam Deo aliquid grave iubenti. Quicumque verò, contra Dei mandatum, superflua sua pauperibus non distribuunt, convincuntur malle divitiis servire, quam Deo aliquid grave iubenti; adeoque veraciter animo non renuntiare omnibus quæ possident. Convincuntur ergo non esse Christi discipuli, adeoque esse extra viam salutis.

CAPUT VIII.

Requisita ad acquisitionem domini.

77 **S**I res domino caruerit (exceptis thesauris, de quibus infra) sufficit eam apprehendere, animo faciendi tuam, ut ejus dominus fias. *Quod enim nullius est, id ratione naturali occupanti conceditur.* L. quod enim extr. de acquir. dom. Et hoc modo, in divisione bonorum, primitus introducta sunt dominia proprietatis.

Hinc quisquis modo dicto primò apprehendit, sic dominus animalium sylvestrium, quæ nullius hactenus subjecta fuerunt dominio, vel (post subjectionem) restituta fuerunt libertati. Fera itaque sic à te vulnerata, ut eam capturus sis, injustè tibi præripitur ab altero, dum eam persequi pergis. Et idem est, si inextricabiliter intricata fuerit laqueo à teposito, licet ab eo exempta, & capta ab altero: non enim ipse, sed tu dominus es illius, sicut & piscium retibus tuis irretitorum.

79 Nec ideo fera est domini fundi, quia eam capis in fundo, vel arbore ipsius, sed tua est, nisi alterius fundo taliter inclusa fuerit, ut censeatur ibi detineri captiva, libertateque naturali spoliata.

80 Non ideo etiam definitis acquirere dominium feræ, quòd eam ceperis venatione per Edicta Principum Belgii interdicta. Quia feræ equidem, per hujusmodi prohibitionem, ante occupationem, in rigore non sunt Principum, nec proinde contra justitiam commutativam peccant istius prohibitionis transgressores, sed ad summum contra lega-

lem, cujus violatio non obligat ad restitutionem. Ita Doctores communiter.

81 Addit Zypæus in notitia juris Belgici l. 11. tit. de venat. ferar. Edicta illa solum esse leges pœnales, quæ dumtaxat obligant ad solutionem pœnæ, si quis fortè deprehendatur. In Babantia tamen speciali privilegio, concessio in lato introitu a. 33. & 34. omnibus venari permiffum est, modò nobiliter id fiat, id est feras canibus, volucres falconibus & accipitribus insequendo, sine armis, & tantum certis temporibus. Constitutione Frederici Imperatoris, rustici prohibentur retia, laqueos, aut alia instrumenta ad capiendas feras tendere, nisi ad urfos, apros, vel lupos capiendos. Varia Belgii Principum Edicta materiam hanc regulantia citat Zypæus loco citato, quibus inhibetur particularibus venatio ferarum, delatio armorum in sylvis, bestiarumque, etiam læsarum, ex sylvis ablatio.

82 Jure canonico venatio specialiter inhibita est Clericis, maxime frequens, & cum strepitu canum, aut vi armorum, cap. de Clerico venatore, ubi Episcopus, frequenter id faciens, suspendi jubetur a communione tribus mensibus; Presbyter duobus; Diaconus ab officio.

83 Hactenus de acquirendo dominio rei domino carentis. Nam, ut quis evadat dominus rei dominum habentis, regulariter duo requiruntur, titulus scilicet, & traditio. Titulus est illud, in quo dominium, per se primò fundatur, v. g. emptio, donatio, &c. Duplex est, verus & præsumptus. Verus est v. g. legitima donatio, emptio, hæreditas, legatum. Præsumptus est titulus reverà non legitimus, bonâ fide creditus legitimus, v. g. donatio, vel venditio, quæ bonâ fide creditur legitima, sed reverà non est, ob aliquam circumstantiam ignoratam, v. g. incapacitatem ad donandum. Traditio regulariter requiritur, non jure naturali (quo sufficeret consensus mutuus signis exterioribus expressus) sed jure civili *L. traditionibus*. Cod. de pactis, exceptis nonnullis casibus, qui videri possunt apud Becanum.

CAPUT IX.

Theauri, seclusâ lege positivâ, toti cedunt inventori; sed aliter legibus civilibus dispositum est.

84 PRIMA pars sequitur ex dictis capite præcedenti, quia thesauri sub nullius dominio sunt (thesaurus enim definitur, *vetus depositio pecunie, cujus memoria non extat, ut jam dominum non habeat. L. nunquam, & L. si quis ff. de acquir. rer. dom.*) seclusis ergo legibus positivis in contrarium, sunt primi inventoris, sive primi occupantis.

Dixi quòd thesaurus sit *vetus depositio*: si enim sit recens, restitui debet deponenti, si queat inveniri; sin minus, in pios usus

impendi, sicut alia bona ignoti domini. 2º, *depositio pecunie*, cujus nomine veniunt vasa aurea, argentea, catenæ, gemmæ, vestes pretiosæ, & similia. 3º, *cujus memoria non extat*. Si enim ex forma, vel circumscriptio- ne pecunie, seu aliis circumstantiis erui possit pecuniam non esse reconditam ab antiquo tempore, quod hominum memoriam excedat, non est propriè thesaurus, quamvis ignotus sit dominus.

Pro expositione secundæ partis, sciendum, quòd jure positivo antiquo circa thesauros statuta sunt quatuor. Primò, si thesaurus inveniatur in fundo proprio, sive casu, sive industriâ, totus est inventoris. *L. nemo* Cod. de thesauris. Secundo, si casu inveniatur in fundo alieno, dividitur æqualiter inter inventorem & dominum fundi. §. *thesaurus* instit. de rer. divis. si autem de industria quæsitus fuerit, absque consensu domini fundi, totus erit domini fundi, licet altera pars ei non debeatur, nisi post sententiam; eo quòd inventor suâ parte solum privetur propter culpam. *L. unica* C. de thesauris. Si quistamen obtentâ à domino fundi facultate, in fundo ipsius thesaurum quæserit, & inveni- rit, secluso in contrarium pacto, totus erit inventoris: quia casus iste omissus est à jure civili. Secluso verò in contrarium jure civili, thesaurus totus est inventoris.

Limitat hoc Lessius, nisi dolose licentiam obtinuerit à domino fundi, simulando se nescire latentem thesaurum, cum certò sciret. Sed limitatio ista non videtur fundata; quia sicut nullus dolus est in eo quòd inventor thesauri in agro alieno, emat agrum illum pretio currenti, nullâ factâ thesauri mentione (uti colligitur ex Matth. 13. 44.) sic nullus dolus est in eo quòd certò sciens thesaurum latentem in agro alieno, memoratam licentiam petat, nullâ thesauri factâ mentione. Maxime cum juri suo dominus eo ipso cedere videatur, quòd facultatem illam concedit, nullâ adjectâ conditione, nec pacto servandæ sibi medietatis, siquid inveniretur. Quarto, si thesaurus inventus fuerit arte magicâ, totus cedit fisco. *L. nemo* supra.

Sed quid si thesaurus inventus fuerit in fundo vasalli, vel emphyteutæ, cujus erit, domini directi, an vasalli, vel emphyteutæ?

Respondeo, vasalli, vel emphyteutæ. Quia thesaurus est *fortune donum*, ut Triphonius ait *L. si is qui ff. de acquir. dom. seu*, ut christianè loquitur Leo Imperator, *beneficium Dei*. Atqui ad emphyteutam pertinet fortunæ damnum. *L. 2. C. de jure emphyteut.* Igitur ad ipsum pertinere debet & fortunæ commodum, juxta hanc regulam juris in 6. *Qui sentit onus, debet & commodum sentire.*

Hactenus dicta procedunt secundum jus antiquum, seu Romanum: cæterum ubi alia sunt leges & consuetudines, servandæ sunt.